

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ СОЦІАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ ТА ПСИХОЛОГІЇ
ЗАПОРІЗЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан _____ факультету
соціальної педагогіки та психології ЗНУ
_____ О.В. Пономаренко
« _____ » _____ 2024 р.

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ВСТУП ДО СПЕЦІАЛЬНОСТІ
підготовки здобувачів бакалаврського рівня
денної та заочної форм здобуття освіти
освітньо-професійна програма Логопедія
спеціалізації 016.01 Логопедія
спеціальності 016. Спеціальна освіта
галузі знань 01 Освіта/Педагогіка

**ВИКЛАДАЧ: СОЛОВЙОВА Т.Г., канд. пед. наук, доцент кафедри соціальної педагогіки
та спеціальної освіти**

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри _____

Протокол № _____ від “ _____ ” _____ 202_ р.
Завідувач кафедри соціальної педагогіки та
спеціальної освіти
_____ Н.В. Заверико

Погоджено
Гарант освітньо-професійної програми
_____ *af* _____ Соловйова Т.Г.

2024 рік

Зв'язок з викладачем:

E-mail: tg_solovyova@ukr.net

Сезн ЗНУ повідомлення: <https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=13641>

Телефон: +380668376913

Інші засоби зв'язку: Viber, Skype, Facebook Messenger, WhatsApp, Telegram – за вибором викладача

Кафедра: соціальної педагогіки та спеціальної освіти, 8 корпус, ауд. 219

1. Опис навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Вступ до спеціальності» є вироблення особистісної готовності студентів першокурсників до навчально-пізнавальної діяльності у закладі вищої освіти та формування знань про призначення й зміст професійної діяльності спеціального (корекційного) педагога, про напрямки, організацію та методи спеціальної педагогіки. Основними завданнями вивчення дисципліни є:

- 1) розуміння актуальних проблем спеціальної освіти в Україні;
- 2) ознайомлення з основами спеціальності «Спеціальна освіта», принципами й стандартами професії спеціального (корекційного) педагога та вимогами до нього;
- 3) ознайомлення зі знаннями і навичками, які потрібні фахівцю спеціальної освіти відповідно до посадових обов'язків;
- 4) формування позитивного ставлення, суб'єктної позиції щодо освітнього процесу професійної підготовки у ЗВО;
- 5) вироблення навичок організації навчальної діяльності, самостійної роботи як підґрунтя оволодіння професійною діяльністю;
- 6) ознайомлення зі сферами діяльності спеціального (корекційного) педагога як можливими місцями роботи;
- 7) вироблення навичок роботи в команді.

Паспорт навчальної дисципліни

Нормативні показники	денна форма здобуття освіти	заочна форма здобуття освіти
1	2	3
Статус дисципліни	Обов'язкова	
Семестр	1 -й	1 -й
Кількість кредитів ECTS	3	
Кількість годин	90	
Лекційні заняття	14 год.	год.
Семінарські / Практичні / Лабораторні заняття	14 год.	год.
Самостійна робота	62 год.	год.
Консультації	згідно з розкладом	
Вид підсумкового семестрового контролю:	екзамен	
Посилання на електронний курс у СЕЗН ЗНУ (платформа Moodle)	https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=7948	

2. Методи досягнення запланованих освітньою програмою компетентностей і результатів навчання

Компетентності/ результати навчання	Методи навчання	Форми і методи оцінювання
1	2	3
Компетентності: ЗК-3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК-6. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології. ЗК-7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК-10. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів). ЗК-9. Здатність до міжособистісної взаємодії. ЗК-8. Здатність працювати в команді. СК-1. Усвідомлення сучасних концепцій і теорій функціонування, обмеження життєдіяльності, розвитку, навчання, виховання і соціалізації осіб з особливими освітніми потребами, зокрема з порушеннями мовленнєвого розвитку СК-8. Готовність до діагностико-консультативної діяльності. СК-16. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку. СК-18. Здатність до формування й розвитку соціокультурного середовища, сприятливого для осіб з особливими	Методи навчання: - лекційні методи (лекція-пояснення, лекція-дискусія, лекція-презентація, тощо); - діалогічні методи (інтерактивні заняття, інтелектуальні розминки, заняття з елементами тренінгу та ін.); - проблемно-пошукові методи (аналіз ситуацій, метод проєктів, обговорення, пошук); - дослідницькі методи (проведення досліджень теоретичного та емпіричного характеру); - робота в малих групах; - практичні заняття з використанням ІКТ	- тестування; - усні та письмові опитування; - перевірка письмових робіт студентів (есе, довідки, порівняльні характеристики, тощо); - перевірка доповідей/презентацій, що розкривають певні питання; - колективні обговорення та дискусії; - самооцінювання; - перевірка творчих робіт.

освітніми потребами. Результати навчання: РН2. Здійснювати пошук, аналіз і синтез інформації з різних джерел для розв'язування конкретних задач спеціальної та інклюзивної освіти. РН5. Розуміти принципи, методи, форми та сутність організації освітньо-корекційного процесу в різних типах закладів. РН17. Мати навички самостійного навчання та пошуку необхідної інформації. РН18. Знати культурні й наукові цінності, їх місце у загальній системі знань про природу людини і суспільства, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.		

3. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1 Особливості та вимоги до навчання у закладі вищої освіти

Тема 1. Мета та завдання курсу «Вступ до спеціальності» спеціальна освіта. Права та обов'язки студента. Робоча програма навчальної дисципліни. Характеристика навчальної дисципліни та форми проведення аудиторних занять. Мета та завдання вивчення курсу. Компетентності. Самостійна робота студентів. Система накопичення балів. Методи контролю якості знань. Шкала оцінювання: національна та ECTS. Поняття академічної доброчесності. Поняття команди та командоутворення як передумова успішності освітнього процесу та подальшого професійного зростання.

Тема 2. Організація освітнього процесу у закладі вищої освіти. Структура університету. Ректорат, Вчена рада. Підрозділи закладу вищої освіти. Факультети, інститути, коледжі. Рівні освіти, спеціальність, спеціалізація, освітня програма. Організація студентського самоврядування у закладі вищої освіти. Психолого-педагогічна характеристика сучасного студента та сучасного викладача закладу вищої освіти. Створення та розвиток Запорізького

національного університету.

Змістовий модуль 2 Спеціальна (корекційна) педагогіка як вид практичної діяльності

Тема 3. Спеціальна (корекційна) педагогіка як вид практичної діяльності. Історія розвитку та становлення професії «корекційний педагог». Роль та місце спеціальної (корекційної) педагогіки як професії у суспільстві. Професійний портрет спеціального (корекційного) педагога. Специфіка й структура професійної діяльності спеціального педагога. Професійні й особистісні якості спеціального педагога. Етичний і професійний кодекс корекційного педагога. Професійна культура корекційного педагога. Професійне спілкування корекційного педагога. Вербальні та невербальні засоби спілкування.

Тема 4. Характеристика професійної діяльності спеціального (корекційного) педагога. Сфери корекційної роботи. Спеціальні та інклюзивні заклади системи освіти. Особливості професійної діяльності у закладах освіти, соціального захисту і охорони здоров'я. Характеристика спеціальної освіти в Україні (вертикальна та горизонтальна структура; спеціальні дошкільні та загальноосвітні шкільні заклади, навчально-реабілітаційні та оздоровчі багатопрофільні центри). Інклюзивні ресурсні центри (ІРЦ).

Змістовий модуль 3 Порушення психофізичного розвитку: види, особливості

Тема 5. Види порушень психофізичного розвитку. Порушення мовлення – первинне та вторинне. Класифікації порушень психофізичного розвитку у дітей. Порушення фізичного, психічного, сенсорного розвитку. Зв'язок порушень мовлення з різними нозологіями. Специфіка корекційної роботи з дітьми з різними типами порушень розвитку. Особливості логопедичної роботи з дітьми з порушеннями психофізичного розвитку.

Тема 6. Особливості корекційної роботи з особами, які постраждали від війни. Мінімізація впливу травматичних подій. Командна робота. Супервізійна підтримка та вторинна травматизація. Особливості логопедичної роботи з дорослими.

Змістовий модуль 4 Особливості організації корекційної роботи у закладах освіти, охорони здоров'я та соціального захисту

Тема 7. Особливості спеціального (корекційного) та інклюзивного навчання в Україні. Корекційно-розвивальна робота та її значення у процесі навчання дітей із порушеннями психофізичного розвитку. Мультидисциплінарна команда та її діяльність в умовах закладу освіти. Загальноосвітні, спеціальні та корекційно-розвивальні програми, їх адаптація та модифікація. Особливості корекційної (логопедичної) роботи у медичних закладах, в установах соціального захисту. Організація корекційної роботи у медичних закладах. Поняття раннього втручання. Організація корекційної роботи в установах соціального захисту, в громадських організаціях, тощо.

4. Структура навчальної дисципліни

Вид заняття /роботи	Назва теми	Кількість годин		Згідно з розкладом
		о/д.ф.	з.ф.	
1	2	3	4	5
Лекція 1	Тема 1. Мета та завдання курсу «Вступ до спеціальності» спеціальна освіта. Права та обов'язки студента.	2	2	щотижня
Практичне заняття 1	Тема 1. Мета та завдання курсу «Вступ до спеціальності» спеціальна освіта. Права та обов'язки студента.	2		щотижня
Самостійна робота 1	Тема 1. Мета та завдання курсу «Вступ до спеціальності» спеціальна освіта. Права та обов'язки студента.)	8	10	щотижня
Лекція 2	Тема 2. Організація освітнього процесу у закладі вищої освіти.	2	2	щотижня
Практичне заняття 2	Тема 2. Організація освітнього процесу у закладі вищої освіти.	2		щотижня
Самостійна робота 2	Тема 2. Організація освітнього процесу у закладі вищої освіти.	9	12	щотижня
Лекція 3	Тема 3. Спеціальна (корекційна) педагогіка як вид практичної діяльності.	2		щотижня
Практичне заняття 3	Тема 3. Спеціальна (корекційна) педагогіка як вид практичної діяльності.	2		щотижня
Самостійна робота 3	Тема 3. Спеціальна (корекційна) педагогіка як вид практичної діяльності.	9	12	щотижня
Лекція 4	Тема 4. Характеристика професійної діяльності спеціального (корекційного) педагога.	2		щотижня
Практичне заняття 4	Тема 4. Характеристика професійної діяльності спеціального (корекційного) педагога.	2	2	щотижня
Самостійна робота 4	Тема 4. Характеристика професійної діяльності спеціального (корекційного) педагога.	9	12	щотижня
Лекція 5	Тема 5. Види порушень психофізичного розвитку. Порушення мовлення – первинне та вторинне	2		щотижня
Практичне заняття 5	Тема 5. Види порушень психофізичного розвитку. Порушення мовлення – первинне та вторинне	2	2	щотижня
Самостійна робота 5	Тема 5. Види порушень психофізичного розвитку. Порушення мовлення – первинне та вторинне	9	12	щотижня
Лекція 6	Тема 6. Особливості корекційної роботи з особами, які постраждали від війни.	2		щотижня
Практичне заняття 6	Тема 6. Особливості корекційної роботи з особами, які постраждали від війни.	2		щотижня

Самостійна робота 6	Тема 6. Особливості корекційної роботи з особами, які постраждали від війни.	9	12	щотижня
Лекція 7	Тема 7. Особливості спеціального (корекційного) та інклюзивного навчання в Україні.	2		щотижня
Практичне заняття 7	Тема 7. Особливості спеціального (корекційного) та інклюзивного навчання в Україні.	2		щотижня
Самостійна робота 7	Тема 7. Особливості спеціального (корекційного) та інклюзивного навчання в Україні.	9	12	щотижня
Разом		28/62	8/82	

5. Види і зміст контрольних заходів

Вид заняття/ роботи	Вид контрольного заходу	Зміст контрольного заходу*	Критерії оцінювання та термін виконання*	Усього балів
1	2	3	4	5
Поточний контроль				
Практичне заняття №1	Практичне завдання – написання есе на тему (обрати 1 з 3-х)	Теми на вибір: «Створення та розвиток Запорізького національного університету», «Права та обов’язки студента», «Організація студентського самоврядування у ЗНУ»	Вимоги до виконання та оформлення: авторський текст обсягом до 4-5 тис. знаків з пробілами. Текст виконаного завдання надсилається на відповідну сторінку у Moodle . Обов’язково – посилання на використані джерела. https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=7948	8
Практичне заняття №2	Практичне завдання – складання схеми власного шляху професійного становлення	У довільному стилі скласти схему власного професійного становлення. Бажано використовувати ІКТ технології	Вимоги до виконання та оформлення: схема у вільному стилі. Скриншот виконаного завдання надсилається на відповідну сторінку у Moodle . Обов’язково – посилання на використані джерела. https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=7948	9

			php?id=7948	
Практичне заняття №3	Написання есе.	Напишіть коротке есе (до 2 сторінок), у якому ви поясните: Основні принципи спеціальної (корекційної) педагогіки. Роль спеціальної педагогіки в інтеграції дітей з особливими освітніми потребами в соціум. Основні завдання спеціальної педагогіки в сучасних освітніх умовах.	Вимоги до написання: Відповідність темі (2 бали): Логічність і структурованість (2 бали): Глибина аналізу (2 бали): Стиль і мова (1 бал): Оригінальність та критичне мислення (1 бал): Оформлення та дотримання вимог (1 бал)	9
Практичне заняття №4	Дослідити основні аспекти професійної діяльності спеціального (корекційного) педагога, його функції, завдання та вимоги до кваліфікації, а також значення в роботі з дітьми з особливими освітніми потребами.	Інструкція: Ознайомтеся з науковими джерелами: оберіть принаймні три джерела (підручники, наукові статті, інтернет-ресурси) для поглибленого вивчення професійної діяльності корекційного педагога. Опишіть основні функції корекційного педагога: Які основні обов'язки виконує корекційний педагог? Які його ролі в навчально-виховному процесі дітей з особливими освітніми потребами? Проаналізуйте кваліфікаційні вимоги до спеціального педагога: Які знання, вміння та навички повинен мати педагог? Які професійні компетенції є ключовими для успішної роботи в цій сфері? Визначте основні завдання корекційного педагога в роботі з дітьми з особливими освітніми потребами: У чому полягає специфіка його діяльності під час діагностики, корекційно-розвиткової роботи та навчання? Наведіть приклади методів і технологій, які використовує спеціальний педагог у роботі з дітьми, що мають різні порушення розвитку. Оформіть роботу у вигляді письмового есе обсягом 2-3 сторінки, де узагальніть вищезазначені пункти та додайте власні роздуми щодо	Критерії оцінювання: Відповідність темі (2 бали) Логічність викладу та структура (2 бали) Глибина аналізу та використання джерел (2 бали) Оригінальність думок (2 бали) Оформлення та дотримання вимог (1 бал)	9

		значущості професії спеціального педагога.		
Практичне заняття №5	Проаналізувати та класифікувати види порушень психофізичного розвитку, зокрема, дослідити різницю між первинними та вторинними порушеннями мовлення.	Інструкція: Ознайомтеся з літературою: Використайте підручники, наукові статті та інтернет-ресурси для дослідження порушень психофізичного розвитку дітей. Знайдіть інформацію про різні види порушень, їх причини та особливості. Класифікуйте види порушень психофізичного розвитку: Визначте основні категорії порушень (порушення мовлення, інтелектуальний розвиток, емоційно-вольова сфера, сенсорні та моторні порушення тощо). Наведіть приклади кожного типу порушень. Проаналізуйте порушення мовлення: Дайте визначення первинного та вторинного порушення мовлення. Наведіть приклади первинних порушень мовлення (дислалія, ринолалія, афазія). Наведіть приклади вторинних порушень мовлення, що виникають на тлі інших розладів (порушення мовлення при інтелектуальній недостатності, сенсорних порушеннях або аутизмі). Створіть таблицю, де порівняйте первинні та вторинні порушення мовлення за такими критеріями: Визначення Причини виникнення Основні характеристики Методи корекції Оформіть роботу у вигляді аналітичного звіту або презентації (на вибір), де узагальните отриману інформацію. Обсяг роботи – 2-3 сторінки тексту або 7-10 слайдів презентації.	Критерії оцінювання: Відповідність темі та повнота розкриття завдання (2 бали) Логічність структури та чіткість викладу матеріалу (2 бали) Глибина аналізу первинних та вторинних порушень мовлення (2 бали) Таблиця для порівняння первинних і вторинних порушень мовлення (2 бали) Оформлення роботи та дотримання вимог (1 бал)	9
Практичне заняття №6	Дослідити специфіку корекційної роботи з людьми, які зазнали фізичних або психологічних травм внаслідок військових дій, а також розробити рекомендації для	Інструкція: Ознайомтеся з літературою: Вивчіть наукові статті, підручники, міжнародні дослідження про психологічні та фізичні наслідки війни для людей. Знайдіть інформацію про корекційні методи роботи з постраждалими від війни, зокрема в контексті фізичної,	Критерії оцінювання: Відповідність темі та розкриття завдання (2 бали) Глибина аналізу категорій постраждалих осіб (2 бали) Опис основних напрямків	9

	фахівців щодо підтримки таких осіб.	психологічної, соціальної та освітньої реабілітації. Проаналізуйте категорії осіб, які можуть постраждати від війни: Діти та підлітки Дорослі (військові та цивільні) Люди з інвалідністю Люди, що зазнали втрат або руйнувань житла Охарактеризуйте основні напрямки корекційної роботи: Психологічна реабілітація: робота з травмою, посттравматичний стресовий розлад (ПТСР), методи психотерапії. Фізична реабілітація: корекція рухових порушень, робота з протезуванням, відновлення після фізичних травм. Соціальна адаптація: підтримка в процесах інтеграції в суспільство, адаптація до нових умов життя. Освітня підтримка: робота з дітьми та дорослими, що перервали навчання через війну. Створіть практичні рекомендації для фахівців: Розробіть список методів та прийомів, які можуть бути застосовані в роботі з різними категоріями постраждалих від війни. Наведіть приклади вправ або терапевтичних сесій для роботи з емоційними та фізичними травмами. Підготуйте есе або аналітичний звіт (обсяг: 2-3 сторінки), де висвітліть основні труднощі та особливості роботи з постраждалими від війни, підкресліть значення мультидисциплінарного підходу.	корекційної роботи (2 бали) Практичні рекомендації для фахівців (2 бали) Логічність структури та оформлення роботи (1 бал)	
Практичне заняття №7	Проаналізувати сучасний стан і особливості спеціальної (корекційної) та інклюзивної освіти в Україні, визначити основні виклики та можливості для їх розвитку.	Інструкція: Ознайомтеся з основними нормативно-правовими документами: Вивчіть Закон України "Про освіту", Закон "Про інклюзивну освіту", постанови Кабінету Міністрів України та інші нормативні акти, що регулюють організацію спеціальної та інклюзивної освіти в Україні.	Критерії оцінювання: Відповідність темі та розкриття основних питань завдання (2 бали) Огляд нормативної бази (1 бал) Опис моделей спеціального та інклюзивного навчання (1 бал)	7

		Знайдіть інформацію про програми розвитку інклюзивної освіти в Україні, статистичні дані про кількість інклюзивних класів та спеціальних закладів освіти. Проаналізуйте моделі спеціального (корекційного) навчання: Опишіть, як організоване навчання в спеціальних школах та класах для дітей з особливими освітніми потребами (ООП). Визначте, які методи корекційної педагогіки використовуються для дітей з різними порушеннями (мовленнєвими, інтелектуальними, сенсорними тощо). Охарактеризуйте інклюзивне навчання: Розкрийте поняття інклюзивної освіти та її мету. Опишіть, як організовується навчальний процес для дітей з ООП в загальноосвітніх школах. Розгляньте роль асистента вчителя та інших спеціалістів, що забезпечують підтримку інклюзивного навчання. Порівняйте спеціальне та інклюзивне навчання: Визначте переваги та недоліки обох форм навчання для дітей з ООП. Проаналізуйте, у яких випадках спеціальне навчання є більш доцільним, а у яких — інклюзивне. Підготуйте презентацію або аналітичний звіт (10-15 слайдів або 2-3 сторінки тексту), де: Опишіть основні нормативно-правові аспекти спеціального та інклюзивного навчання в Україні. Визначте ключові виклики для розвитку інклюзивної освіти. Запропонуйте шляхи покращення якості спеціального та інклюзивного навчання в українських школах.	Порівняння двох форм навчання (2 бали) Якість презентації або аналітичного звіту (1 бал)	
Усього за поточний контроль	7			60
Підсумковий контроль				

Екзамен	Теоретичне завдання - тестування	Питання для підготовки: Права та обов'язки студента. Робоча програма навчальної дисципліни. Мета та завдання вивчення курсу. Компетентності. Самостійна робота студентів. Система накопичення балів. Поняття академічної доброчесності. Організація освітнього процесу у закладі вищої освіти. Структура університету. Рівні освіти, спеціальність, спеціалізація, освітня програма. Організація студентського самоврядування у закладі вищої освіти. Створення та розвиток Запорізького національного університету. Історія розвитку та становлення професії «корекційний педагог». Роль та місце спеціальної (корекційної) педагогіки як професії у суспільстві. Професійний портрет спеціального (корекційного) педагога. Характеристика професійної діяльності спеціального (корекційного) педагога. Сфери корекційної роботи. Спеціальні та інклюзивні заклади системи освіти. Характеристика спеціальної освіти в Україні (вертикальна та горизонтальна структура; спеціальні дошкільні та загальноосвітні шкільні заклади, навчально-реабілітаційні та оздоровчі багатопрофільні центри). Інклюзивні ресурсні центри Види порушень психофізичного розвитку. Порушення мовлення – первинне та вторинне. Класифікації порушень психофізичного розвитку у дітей. Зв'язок порушень мовлення з різними нозологіями. Специфіка корекційної роботи з дітьми з різними типами порушень розвитку. Особливості логопедичної роботи з дітьми з порушеннями психофізичного розвитку. Особливості корекційної роботи з особами, які постраждали від війни. Мінімізація впливу травматичних подій. Командна робота. Супервізійна підтримка та вторинна	Тестування передбачає надання відповідей на 40 запитань. Кожна правильна відповідь оцінюється у 0,5 балів	20

		травматизація. Особливості логопедичної роботи з дорослими. Особливості спеціального (корекційного) та інклюзивного навчання в Україні. Корекційно-розвивальна робота та її значення у процесі навчання дітей із порушеннями психофізичного розвитку. Мультидисциплінарна команда та її діяльність в умовах закладу освіти. Особливості корекційної (логопедичної) роботи у медичних закладах, в установах соціального захисту. Організація корекційної роботи у медичних закладах. Поняття раннього втручання. Організація корекційної роботи в установах соціального захисту, в громадських організаціях, тощо.		
	Практичне завдання - скласти психологопедагогічну характеристику та зазначити особливості розвитку мовлення дитини. Запропонувати шляхи логопедичної допомоги. Нозологію визначає викладач під час екзамєну	Практичне завдання виконується під час проведення екзамєну. Складання психологопедагогічної характеристики дитини з особливими освітніми потребами та визначення особливостей розвитку мовлення такої дитини. Визначення шляхів допомоги такій дитині. Нозологію та вік дитини зазначає викладач під час екзамєну.	Максимальна кількість балів – 20, які нараховуються за виконання таких частин роботи: ґрунтовна характеристика категорії – 8 б.; зв'язок нозології з порушенням мовленнєвого розвитку – 4 б.; обґрунтування шляхів вирішення проблеми – 4 б.; оформлення згідно з вимогами – 4 б.	20
Усього за підсумковий контроль				40

Шкала оцінювання ЗНУ: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамєн	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)		
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано

F	1 – 34 (незадовільно – з обов'язковим повторним курсом)		

6. Основні навчальні ресурси

Рекомендована література

1. Вступ до спеціальності: конспект лекцій з дисципліни «Вступ до спеціальності» для студентів денної форми навчання спеціальності 016 «Спеціальна освіта» Ч.І. / укладач О. М. Кас'яненко - Мукачево : МДУ, 2020. 72с.
2. Вступ до спеціальності : методичні рекомендації / уклад.: Л. О. Дубровська, В. Л. Дубровський. Ніжин : НДУ ім. М.Гоголя, 2020. 150 с.
3. Костащук О.І. Вступ до спеціальності «Початкова освіта» : навч.метод. посібник. Чернівці : ЧНУ, 2019. 90 с.
4. Колишкін О.В. Вступ до спеціальності «Корекційна освіта» : навчальний посібник. Суми : Університетська книга, 2013. 392 с.
5. Основи корекційної педагогіки : навчально-методичний посібник / кол. авт. С. П. Миронова, О. В. Гаврилов, М. П. Матвеева / за заг. ред. С. П. Миронової. Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2010. 236 с.
6. Вступ до спеціальності : Логопедія : навчальний посібник / укл. І.М. Омельченко, В.В. Тарасун, Л.О. Федорович. Кременчук : Християнська Зоря, 2011. 416 с.

Інформаційні ресурси

1. Вааранен-Валконен Н., Заварова Н. Психологічна підтримка та допомога дітям, які пережили травматичні події : навчально-методичний посібник. URL : <https://rm.coe.int/manual-forpsychologists-web/1680a9754f> інклюзивними
2. Всеукраїнський фонд «Крок за кроком». Розвиваємо інклюзивну школу разом: партнерство між та спеціальними навчальними закладами. URL: <http://www.ussf.kiev.ua/completedproject/5/>
3. Колупасва А. Інтегративні тенденції в освіті дітей з особливими потребами в Україні. URL : http://canada-ukraine.org/ukr_Journal_V1.htm.
4. Про освіту. Закон України № 2145-VIII від 05.09.2017. Редакція від 02.07.2023, URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>

7. Регуляції і політики курсу

Відвідування занять.

Регуляція пропусків. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. Студенти зобов'язані дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт, передбачених курсом. У разі наявності поважної причини для пропуску заняття або невиконання завдань у встановлений термін, передбачається відпрацювання студентом пропущеного матеріалу протягом наступних двох тижнів, або за домовленістю з викладачем. За умови систематичних пропусків може бути застосована процедура повторного вивчення дисципліни (див. посилання на Положення у додатку до силабусу).

Політика академічної доброчесності Усі учасники навчального процесу дотримуються академічної доброчесності. Під час виконання письмових видів робіт або під час підготовки виступів,

які передбачають самостійне опрацювання літературних та інших джерел плагіат не допускається. Використання всіх теоретичних матеріалів передбачає обов'язкове посилання на офіційне джерело (автора). Виявлення плагіату стає підставою для незарахування виконаної роботи. Якщо ви не впевнені, що таке плагіат, фабрикація, фальсифікація, порадьтеся з викладачем. До студентів, у роботах яких буде виявлено списування, плагіат чи інші прояви недоброчесної поведінки можуть бути застосовані різні дисциплінарні заходи (див. посилання на Кодекс академічної доброчесності ЗНУ в додатку до силабусу).

Використання комп'ютерів/телефонів на занятті Будь ласка, вимкніть на беззвучний режим свої мобільні телефони та не користуйтеся ними під час занять. Мобільні телефони відволікають викладача та ваших колег. Під час занять заборонено надсилання текстових повідомлень, прослуховування музики, перевірка електронної пошти, соціальних мереж тощо. Електронні пристрої можна використовувати лише за умови виробничої необхідності в них (за погодженням з викладачем).

Комунікація Очікується, що студенти перевірятимуть свою електронну пошту і сторінку дисципліни в Moodle та реагуватимуть своєчасно. Всі робочі оголошення можуть надсилатися через старосту, на електронну пошту та розміщуватимуться в Moodle. Будь ласка, перевіряйте повідомлення вчасно. Ел. пошта має бути підписана справжнім ім'ям і прізвищем. Адреси типу user123@gmail.com не приймаються!

ДОДАТКОВА ІНФОРМАЦІЯ

ГРАФІК ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ 2024-2025 н. р. доступний за адресою: <https://tinyurl.com/yckze4jd>.

НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ. Перевірка набутих студентами знань, навичок та вмінь (атестації, заліки, іспити та інші форми контролю) є невід'ємною складовою системи забезпечення якості освіти і проводиться відповідно до Положення про організацію та методику проведення поточного та підсумкового семестрового контролю навчання студентів ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9tve4lk>.

ПОВТОРНЕ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН, ВІДРАХУВАННЯ. Наявність академічної заборгованості до 6 навчальних дисциплін (в тому числі проходження практики чи виконання курсової роботи) за результатами однієї екзаменаційної сесії є підставою для надання студенту права на повторне вивчення зазначених навчальних дисциплін. Порядок повторного вивчення визначається Положенням про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін та повторного навчання у ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9pkmmp5>. Підстави та процедури відрахування студентів, у тому числі за невиконання навчального плану, регламентуються Положенням про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ycds57la>.

ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, регламентуються Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/57wha734>. Конфліктні ситуації, що виникають у сфері стипендіального забезпечення здобувачів вищої освіти, вирішуються стипендіальними комісіями факультетів, коледжів та університету в межах їх повноважень, відповідно до: Положення про порядок призначення і виплати академічних стипендій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/yd6bq6p9>; Положення про призначення та виплату соціальних стипендій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9r5dpwh>.

ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА. Телефон довіри практичного психолога **Марті Ірини Вадимівни** (061) 228-15-84, (099) 253-78-73 (щоденно з 9 до 21).

УПОВНОВАЖЕНА ОСОБА З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ ТА ВИЯВЛЕННЯ КОРУПЦІЇ

Запорізького національного університету: **Банах Віктор Аркадійович**

Електронна адреса: v_banakh@znu.edu.ua

Гаряча лінія: тел. (061) 227-12-76, факс 227-12-88

РІВНІ МОЖЛИВОСТІ ТА ІНКЛЮЗИВНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ. Центральні входи усіх навчальних корпусів ЗНУ обладнані пандусами для забезпечення доступу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. Допомога для здійснення входу у разі потреби надається черговими охоронцями навчальних корпусів. Якщо вам потрібна спеціалізована допомога, будь ласка, зателефонуйте (061) 228-75-11 (начальник охорони). Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ydhcsagx>.

РЕСУРСИ ДЛЯ НАВЧАННЯ

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА: <http://library.znu.edu.ua>. Графік роботи абонементів: понеділок-п'ятниця з 08.00 до 16.00; вихідні дні: субота і неділя.

СИСТЕМА ЕЛЕКТРОННОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАННЯ (MOODLE):
<https://moodle.znu.edu.ua>

Якщо забули пароль/логін, направте листа з темою «Забув пароль/логін» за адресою: moodle.znu@znu.edu.ua.

У листі вкажіть: прізвище, ім'я, по-батькові українською мовою; шифр групи; електронну адресу.

Якщо ви вказували електронну адресу в профілі системи Moodle ЗНУ, то використовуйте посилання для відновлення паролю <https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=133015>.

ЦЕНТР ІНТЕНСИВНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ: <http://sites.znu.edu.ua/child-advance/>

ЦЕНТР НІМЕЦЬКОЇ МОВИ, ПАРТНЕР ГЕТЕ-ІНСТИТУТУ:
<https://www.znu.edu.ua/ukr/edu/ocznu/nim>

ШКОЛА КОНФУЦІЯ (ВИВЧЕННЯ КИТАЙСЬКОЇ МОВИ):
<http://sites.znu.edu.ua/confucius>

Керівник навчально-методичного відділу

Людмила НЕСТЕРЕНКО